

دکتر رضاشاهها+عکس

۷ اسفند ۱۳۹۴ ساعت ۱۷:۳۰

با این احوال دهها سال بعد این بی سواد قابل توجیه نبود. شاه در پی کسب اعتبار خانوادگی بود. هر چند محمدرضا پهلوی نیز تحصیلات آکادمیکش را تا آخر ادامه نداد و پس از مدرسه له روزه به دانشگاهی نرفت ولی تعلق ۲۲ دکترای افتخاری از کشورهای گوناگون اندکی از بار این محنت می کاست.

شاید از نام این نوشته تعجب کنید. البته جای تعجب نیز دارد. رضا شاه و دکتری؟! این بماند تا بعد به آن بپردازیم. رضا در خانواده‌ای ثروتمند به دنیا نیامده بود و حتی می توان وی را فقیر به حساب آورد. منطقه آلاشت مازندران منطقه ثروتمندی نبود. هنگامی که پدرش در تهران درگذشت و خیر مرگش را به همسرش - نوش آفرین- رساندند وی با شتاب در اردیبهشت ۱۲۵۷ شمسی شال و کلاه کرد و همراه با نوزادش از منطقه پرفامزاده هاشم گذشت و با مکفاتی خود را به تهران رساند. روزگاری سخت چون خود آلاشت در انتظار این زن و فرزندش بود. رضا تحت قیمومت اقوام دور و نزدیک بزرگ شد. در زمانی که خانواده‌های ثروتمند و اشرافی چندان تحصیلات عالی‌ای نداشتند توقعی نبود رضا که در محله سنگلج بزرگ شده بود سواد بیاموزد. انجام کارهای شاگردی و سبک فرصتی برای وی باقی نمی گذاشت. این امر به قدری روشن است که تاریخ نویسان رسمی و درباری نیز هر چقدر سعی کرده‌اند از کنار آن به سرعت بگذرند ناچار به اعتراف شده‌اند. ورود به قزاقخانه وی را از شر فقر تا حدودی آزاد کرد. دیگر رضا دست در جیب خود داشت. محیط خشن قزاقخانه که به زبان امروز از کارهای سخت به حساب می آمد روحیه‌ای خشن به وی بخشید؛ جلادت و قساوت. رضا خان شصت تیر که خودی نشان داده بود مراحل ترقی را پیمود به طوی که سالها بعد مورد نظر و علاقه از ما بهتران قرار گرفت و شاخه نظامی کودتایی را رهبری کرد که شاخه سیاسیش به دست جوانی کار کشته چون سید ضیاء بود.

قدرت فولاد برتر از کاغذ بود. سید ضیاء هم برکنار شد و رضا خان سردار سپه همه کاره شد. سواد وی در این زمان تا آن اندازه بود که زیر نامه‌ای را امضا کند یا متن از پیش نوشته شده‌ای را بخواند. و همین کفایت می کرد.

با این احوال دهها سال بعد این بی سواد قابل توجیه نبود. شاه در پی کسب اعتبار خانوادگی بود. هر چند محمدرضا پهلوی نیز تحصیلات آکادمیکش را تا آخر ادامه نداد و پس از مدرسه له روزه به دانشگاهی نرفت ولی تعلق ۲۲ دکترای افتخاری از کشورهای گوناگون اندکی از بار این محنت می کاست. ولی بی سواد پدر را به گونه‌ای باید جبران کرد. شاید با یک دکترای افتخاری.

سال ۵۷ تعدادی از اساتید دانشگاه حاجت تپه ترکیه، حال برای چه؟ نمی‌دانیم - شاید خودشیرینی - حامل مدرکی شدند که ۳۵ سال پس از مرگ رضا شاه به وی تعلق گرفت. دکترای افتخاری.

دکترای افتخاری‌ای که به فرمان شاه بر صحن آرامگاه رضا شاه نصب شد و سندی شد برای نشان دادن عظمت و سطح علم رضا شاه. مکاتبات این امر خواندنی و شیرین است:

شماره
تاریخ
پرست

محرمات
رئیس هیات مدیران
دفتر امور خارجه
لقدنا اراذانه
شیراز

جناب آقای امیر عباس هویدا
وزیر دربارنا هفتا می

بمرونا مه شماره ۱۱۲۸/دب موخ ۲۵۲۷/۲/۲۸ نومور مشرفیاسی هیئت روسای
دانسکا ههای ترکیه به پیشگاه میارک اعلیحضرت هها بیون نا هفتا آریا مهر به منظور
تقدیم هالمترین مرجه دکترای دانسکا حاجت تهیه نا اعلیحضرت رفا نا و کبیرا
تلگراف سفیرنا هفتا آریا مهر در آنکا را احکیمت :

۱- هیات مذکور به ریاست پروفسوره و لرا اما جی رئیس شورای روسای
دانسکا ههای ترکیه بصورت روسای دانسکا ههای حاجت تهیه آنا تورک جمهوری
آنا تولی و ما سون و نیزه به مرکز شورای روزها رشنه سی و یکم فرهاد ما هجاری ساعت
بیست و چهار ما پرواز شماره ۷۵۲ هواپیمای ایران اراذ آنکا را وارد شهسرا ن
خوا همنده .

دکتر
۲۵۲۸
ب

۲- اعلای هیات هنگا مشرفیاسی لباس استاهن برش خواهده انحصاست و
استه ما نموده اند در صورت تصویب هها بیونی روسای دانسکا ههای ایران نیزه
لباس استاهن در مراسم تجلیل از مقامنا و بیانی اعلیحضرت رفا نا و کبیرا بسرائر
احاسات صعیق مواکز علمی ترکیه و تقدیم دکترای افتخاری حضور داشته باشند .
ضمنا ننا ها کرده اند در صورت امکان هها نوروزی جلسهای با روسای دانسکا ههای
ایران در باره توسعه روابط و همکاریهای علمی بین دانسکا ههای دو کشور مذاکره
و تبادل نظر نمایند .

سفیرنا هفتا آریا مهر در بیان کفای انا ره هها هیئت تا و بیانی ما بصورت این
هیات که نماینده دانسکا ههای ترکیه میباشد ، پیشنهاد نموده اند هها بسمنا سب
با هها مذکور در سمت اقامت کونا و خود در شهرا ن میهمان دولت نا هفتا هسی
با حضور هها سب با شان و مقام علمی اعلای هیات اراذ آنان استخبال و بهیسرائشی و
تجلیل لازم بعمل آید .

مراذب ازشرف عرض پیشگاه میارک ملوکا نه گذشته است . فلات
مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران

www.ijichs.org

۲۴-۴۷۱-۵ محرمات

تشریحی از امور مقرر فرموده اند؛ "بله از اینها دعوت کنید. با آنها صحبت کنید. اسامی ما هم البته با لباس رسمی حضور داشته باشند". در مورد پیشنهاد سفر ما هشتاد و آریا مهر نیز مبنی بر اینکه هیات میهمان دولت شاهنشاهی باشد امر مبارک همایونی چنین شرفعه و دریا گفته است: "با وزیر دربار صحبت کنید".

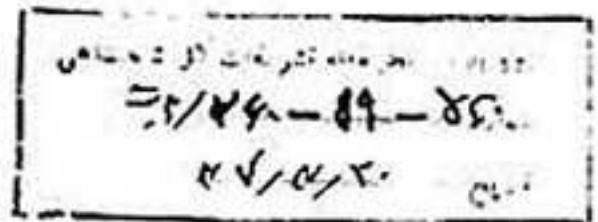
برای مزید استحضار آنجناب افاضه می‌نماید که سفر ما هشتاد و آریا مهر در مذاکره خلعتی مورخ ۲۵۲۷/۳/۱۷ خود با معاون سیاسی وزارت امور خارجه که در اعلام نموده اند که این اسناد را ما پسندیم بعد از ظهر روزی که میباید آن افتخار شرفیابی خواهد داشت، در دانشگاه با حضورش تن از روسای دانشگاهها ایران که هنگام شرفیابی افتخار حضور در آن جلسه تبادل نظر داشته باشند. او امر مبارک شاهانه به جناب آقای امیراملان افتخار در همین کلیه شرفیاب شاهنشاهی ابلاغ گردیده است.

وزیر امور خارجه

۱۳۹۲/۱/۲۰
۲۵۲۷/۳/۱۷

رونوشت بیرون به شماره ۱۳۰۲/۱ مورخ ۲۷/۳/۹ برای استحضار جناب آقای امیراملان افتخار در همین کلیه شرفیاب شاهنشاهی ابلاغ میگردد.

وزیر امور خارجه

 مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران
 www.iichs.org

شماره پرونده: ۴۰-۴۰

سفارت شاهنشاهی ایران
آنگارا

محرمانه

شماره ۱۰۲
تاریخ ۱۳۳۴
پرست ملد

جناب آقای دکترها سملی خلعت پری وزیر محترم امور خارجه

مطلب به تلگراف رمز شماره ۶۲۵۶ مورخ ۱۳۳۴/۲/۱۹

احتراما باستحضار عالی میسرماند :-

اساس هیات روسای دانشگاههای ترکیه که بمنظور تجانس از مقام تاریخی اطمحضرت رضاشاه کبیر روز ۲۱ مرداد ماه جاری با هوایبهای ایران امیر از آنکارا طرز تیسران خواهند بود بشرح زیر میباشد :

- ۱- پروفسور احسان دوفراما جن رئیس شورای روسای دانشگاههای ترکیه.
- ۲- پروفسور وقان کاران رئیس دانشگاه حاجت تپه - آنکارا.
- ۳- پروفسور تحسین اوزگوچ - رئیس دانشگاه آنکارا.
- ۴- پروفسور غور شیده ارطغرول - رئیس دانشگاه قاتاترک - ارضروم.
- ۵- پروفسور نوری ساریال - رئیس دانشگاه قنی عاورد میانه - آنکارا.
- ۶- پروفسور موفق آکمان - رئیس دانشگاه جمهریهت - سivas.
- ۷- پروفسور تحسین تونجالی - رئیس دانشگاه ۱۹ مه - سامسون.
- ۸- پروفسور شروت بیلیر - رئیس دانشگاه آناتولوس - احکن شهر.
- ۹- پروفسور ایلخان کرم - د بهرکل شورای روسای دانشگاهها.

محرمانه مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران

www.iichs.org

۲۶-۴۷۱-۶

مهر و امضاء

شماره ۵۵ - ۱۹ - ۲۵۰
تاریخ ۲۴ - ۵ - ۱۳۸۵
پست دبیر

تشریفات کل شاهنشاهی

جناب آقای ضوچه بر گنجی

وزیر آموزش، پرورش و صورت و وزارت علوم و آموزش عالی

محرمانه

هیئت روسای دانشگاههای ترکیه به است برنسر دوتراچی رئیس شورای روسای دانشگاهها و حضرت روسای دانشگاههای حاجت تبه اناتولی جمهوری آناتولی و سامون ویز دهرگل شورا روز چهارشنبه ۳۱ مردادماه ۲۵۳۷ بهخطبر تقدیم دکترای افتخاری دانشگاه حاجت تبه بنام اظحضرت رهانشاه کبیر باهران میآیند طبع گزارتن - سحر اظحضرت هماین شاهنشاه آرا مهر در ترکیه بهشهاد گردیده است که دولت شاهنشاهی صمان هیئت مهنی باشد مراتب از شرفرود بهشگاه جازک اظحضرت هماین شاهنشاه آرا مهر گذشت امر و طر فرمودند " در این مورد با وزیر با رصحت شود " پس از مرز مراتب بالا جناب آقای وزیر دربار شاهنشاهی طر فرمودند که وزارت آموزش و پرورش و علوم و آموزش عالی صحت صمانی و پذیرائی از نامردگان را داشته باشند البته در روزی که نامردگان افتخار شرفیابی خواهند داشت استدا نموده اند که کلیه روسای دانشگاههای ایران با لباس دانشگاهی در مراسم شرفیابی و تقدیم دکترای افتخاری حضور داشته باشند که این استدا نیز مورد تصویب ذات طدرس طوکانه قرار گرفته است با ارسال فتوکی نامه شماره ۱۴۱۴/دب/جوخ ۲۵۳۷/۲/۲۰ وزارت احد خارجه خواهشداست در افتتال اوامر مطاع جازک طوکانه الداعات لوری محمولو ارتتجه امر تشریفات کل شاهنشاهی راستحفر فرمایند .

رئیس کل تشریفات شاهنشاهی - امر اعلان انتشار

رونوشت جهت استعمار جناب آقای شجاع الدین شفا معاون دربار شاهنشاهی انتشار

رئیس کل تشریفات شاهنشاهی - امر اعلان انتشار

تشریفات کل شاهنشاهی
مؤسسه مطالعات تاریخ متعاصر ایران
www.iichs.org

الده کتده : طر اعلال

دربار شاهنشاهی

اداره کل اطلاعات و مطبوعات

شماره ۱۱۰-۶-۹
تاریخ ۲۷/۳/۴۰
پست

جناب آقای امیرامان افشار ریاست کل تشریفات شاهنشاهی

موضوع : تقاضای تهیه گزارش و حکمبرداری

وزارت اطلاعات و جهانگردی طی نامه شماره ۱۶۰۹/۲۵/۳۹۳۵ مورخ ۲۶/۳/۳۷ اطلاع میدهد که طبق پیشنهاد جناب آقای هوشنگ باتمانقلبچ سفیر شاهنشاه آرمهر در آنکارا از آقایان HASAN SAHAN و KADIR SENGUL معاون اداره خبرهای خارجی و عکاس خبرگزاری آناتولسی دعوت بعمل آورده که برای تهیه گزارش از مراسم تقدیم دکترای افتخاری دانشگاه HAJAT TAPEH بنام اعلیحضرت رضا شاه کبیر به پیشگاه مبارک اعلیحضرت همایون شاهنشاه آرمهر که در تاریخ ۱/۴/۳۳۷ انجام خواهد پذیرفت به تهران مسافرت نمایند .
با عرض مراتب فوق خواهشمند است دستور فرمایند اوامر صادره را در مورد افتخار حضور آنان به هنگام شرفیابی روسای دانشگاههای ترکیه باین اداره کل ابلاغ فرمایند .

بیتدلم و تقرا
لرژولر کامیونیزدان بنه
حقیق - سمنانی

مدیرکل اطلاعات و مطبوعات دربار شاهنشاهی

۱۰ - ۹۷۱ - ۵

مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران
www.iichs.org

۱۲۵۳

۱۳۳۳

شماره
تاریخ
پهیرت

(۲) چهارنفر فیلمبردار و خبرنگار و همسران آقایان پروفسور د و فراماجی و پروفسور ارطغرل نیز همراه هیات خواهند بود .

(۳) این هیات که روزجمعه دوم تیرماه بآنگارا مراجعت خواهد کرد تقاضا دارد در همان روزی که افتتاح شرقیای به بهنگاه مبارک بندگان اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر را حاصل خواهند نمود جلسه ای نیز با روسای دانشگاههای ایران داشته باشند تا در مورد توسعه همکاریهای علمی و فرهنگی بین دو کشور تبادل نظر بعمل آورند .

(۴) همانطور که قبلا نیز بعرض عالی رسیده است با توجه با اینکه این هیات مرکب از عالیهترین مقامات علمی ترکیه میباشد و صرفا بمنظور تجلیل از مقام تاریخی بنیان گذار سلطنت خاندان جلجل پهلوی و تقدیم احترامات و احساسات صیق مجامع علمی و فرهنگی ترکیه به بهنگاه مبارک اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر عازم ایران میباشد است. فادارد مقرر فرمایند ضمن استقبال و پذیرائی از آنان ترتیب نیز داده شود تا این هیات کاملا متوجه این حقیقت گردند که مقامات دولت شاهنشاهی برای این اقدام تاریخی آنان قدر و منزلت خاصی قائل بوده و از احساسات بی شایسته شان قدر دانی میشود .

(۵) یک نسخه از فهرست اسامی و شرح حال اعضا هیات جهت مزید استحضار عالی بهبهیست تقدیم میگردد .

با تقدیم دربار مقام دربار

سجرت شاهنشاه آریامهر سر هوشنگ باغانقیسیج

مؤسه مطالعات تاریخ معاصر ایران
www.iichs.org ۲۷۱-۲ - د

وزارت فرهنگ و هنر

محرمانه

شماره: ۳۷۴۶۶/۲۸۳
تاریخ: ۵/۵/۲۸
پست: _____

جناب آقای امیراصلان افشار
رئیس کل تشریفات شاهنشاهی

بازگشت بنامه شماره ۶۲۰-۱۹-۲۶۰-۲/۲۶۰ مورخ ۳۷/۴/۵
ضمن اعلام وصول منشور کتبی افتخاری تقدیمی در انتسگاه
حاجت شهبه و بنام اعلیحضرت رضاشاه کبیر، در راستای ازامر مطاع
مبارک طوگانه به موزه سلسله پهلوی دستور داده شد منشور
مذکور در محل مناسب و به طرز شایسته ای در معرض بازدید عموم
قرار داده شود و جریبان امر به نیکی نوشته شود که بازدید کنندگان
از موزه نامبرد به بها هیت آن وقوف کامل حاصل نمایند.

مهر ۲۸۳
وزارت فرهنگ و هنر

مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران
www.iichs.org

بازگشت

۳۷۴۶۶/۲۸۳
۵/۵/۲۸

منبع: مشرق

آدرس مطلب:

<https://www.cafetari.kh.com/news/۳۲۷۱۴/عکس-رضاشاه-دکتر/۳۲۷۱۴>